

Ärendenummer: HIG-STYR 2022/125

Datum: 2023-08-30

Bedömargruppens rapport för kvalitetsutveckling av forskning inom utbildningsvetenskap inom processen kvalitetsutveckling genom kollegial granskning

Bedömargruppen har bestått av:

Ingrid Björk

Christina Hultgren

Tomas Källqvist

Mikaela Willmer

Isabelle Gräff (studentrepresentant)

Innehållsförteckning

1. Kommentar och förklaring till rapportens uppbyggnad	1
2. Kvalitetsområdet produktion	1
2.1. Förutsättningar, Process, Resultat	1
2.2. Bedömning av kvalitetsområdet.....	2
2.3. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder.....	2
3. Kvalitetsområde utbildningsanknytning	3
3.1. Förutsättningar, Processer och Resultat	3
3.2. Bedömning av kvalitetsområdet.....	3
3.3. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder.....	3
4. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan.....	4
4.1. Förutsättningar, Processer, Resultat.....	4
4.2. Bedömning av kvalitetsområdet.....	4
4.3. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder.....	4

1. Kommentarer och förklaring till rapportens uppbyggnad

Bedömargruppen kan konstatera att det finns svårigheter med att följa de rutiner och anvisningar som finns för utformningen av bedömargruppens rapport gällande forskning som är föremål för granskning. Grunden för problematiken är att granskningen/rutinerna bygger på att det ska finnas någon form av forskning som länkar till en viss utbildning och går att bryta ut och granska och bedöma som en helhet. Det är tänkt att det ska vara forskning i singularis som ska granskas. Utgångspunkten för riktlinjerna kring den kollegiala granskningen är att det ska finnas en tydlig koppling mellan utbildning och forskning som avspeglar sig i strukturer i verksamheten. Det finns ett antagande om att det ska gå att avgöra för en viss utbildning vilken forskning som är relevant för att bedöma utbildningens forskningsanknytning, eller för en viss forskning vilken utbildning som är relevant för att bedöma forskningens utbildningskoppling. Det är tänkt att det ska vara tydligt vad som är granskningsobjektet och att granskningsobjektet ska utgöra en helhet. Denna tydlighet saknas i vårt fall. Utbildningsprogrammen har sin organisation och forskningen har sin. Arbetsgruppen som lämnat underlag till bedömargruppen gällande forskning har valt att följa sin forskningsorganisation där det finns fyra olika forskargrupper som är tematiskt organiserade. Det görs i arbetsgruppens underlag endast mindre försök att aggregera de olika forskargrupperna till en helhet. När t ex forskningens produktion och utbildningsanknytning diskuteras så förs diskussionen forskargrupp för forskargrupp. Bedömargruppen antar att arbetsgruppen valt att arbeta så för att det bedöms vara svårt att föra samman arbetet i de olika forskargrupperna till en helhet.

Det finns alltså i arbetsgruppens underlag fyra olika granskningsobjekt (forskargrupperna). Bedömargruppen har bedömt det som orimligt att fortsätta på samma linje som arbetsgruppen och skriver en rapport per granskningsobjekt. Det är ändå någon form av helhet som ska bedömas. Samtidigt är det en svår utmaning att som en utomstående aktör försöka föra samman de olika granskningsobjekten till en helhet. Bedömargruppen får via beskrivningen av de olika delarna en inblick i forskningen och därigenom ändå möjligheter att göra en viss granskning av helheten. Det är dock delvis omöjligt för oss att uttala oss på den detaljerade nivå som finns i anvisningarna för bedömargruppens rapport. Den inblicken och kunskapen har vi inte.

Det är dock värt att påpeka att forskningen nyligen har granskats av UKÄ i anslutning till den ansökan om forskarutbildning i utbildningsvetenskap som har godkänts. Avdelningens forskning är alltså nyligen kvalitetsgranskad vilket gör att de svårigheter som uppstår i denna granskning uppfattas vara mindre problematiska.

Mot ovanstående bakgrund är valet att i denna rapport föra en mer samlad diskussion om forskningens kvalitet och graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder. Vi fokuserar också på de frågor som rör kopplingen mellan de utbildningsprogram som granskats och forskningen då vi bedömer att det är så denna granskning kan tillföra mest i relation till tidigare granskning av UKÄ. Denna rapport följer på det stora hela den struktur som efterfrågas i anvisningarna för bedömargruppens rapport men avstår från uppdelning i förutsättningar, process och resultat då denna uppdelning uppfattas bygga på en detaljeringsnivå som saknas.

2. Kvalitetsområdet produktion

2.1. Förutsättningar, Process, Resultat

Kvalitetsområdet produktion innefattar kvalitetsaspekterna produktion, forskarkompetens, trovärdighet

och tillgängliggörande. Bedömargruppen uppfattar att det finns en fungerande organisation för forskningen som är tematiskt orienterad. Varje tema tycks på det stora hela ha god forskningskompetens och tillräcklig kritisk massa för att bidra till kollegiala forskningsmiljöer. Den produktion som finns uppfattas vara god i relation till resurser och personal. Den forskning som bedrivs tycks kvalitetsgranskas och tillgängliggöras. Det tycks finnas en forskningskultur som betonar integritet inom forskningen.

De frågor som väcks kring kvalitetsområdet kopplas främst till hur forskningen utgör en helhet och hur avdelningen mer kan utveckla en gemensam syn på forskning. Som berörts så är forskningen uppdelad i fyra olika tematiska forskargrupper. Varje tema uppfattas vara rimligt och begripligt och kunna samla forskning. Hur dessa forskargrupper/teman mer samlat möter krav på forskningsanknytning inom olika utbildningar och kan kopplas till kompetens inom olika ämnen är mer oklart.

Det syns i underlagen kring personal att det i tjänstefördelning ofta finns en slagsida mot antingen forskning eller utbildning. De personer som uppfattas vara mest forskningsmeriterade deltar endast i mindre utsträckning i utbildning. Det väcker frågor om huruvida forskande personal är tillräckligt engagerade i den löpande undervisningen och om de prioriteringar som görs i anslutning till tjänstefördelning.

Vad gäller forskarkompetens så framstår en forskargrupp som svagare än de andra. I forskargruppen "Early Childhood Education" är bedömargruppen tveksam till om det finns tillräcklig kompetens för att långsiktigt säkra en stark forskningsmiljö. Då denna forskargrupp är den som tematiskt har starkast samband med förskolläraryrket uppfattar bedömargruppen detta som olyckligt för avdelningens möjligheter att långsiktigt få en stark forskningsanknytning i detta program.

2.2. Bedömning av kvalitetsområdet

Bedömargruppen bedömer kvalitén i måluppfyllelsen som hög.

Bedömningen motiveras av den tidigare beskrivningen av organisation, kompetens och produktion samt resultatet av den granskning som UKÄ utfört i anslutning till ansökan om forskarutbildning.

2.3. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder

Akademin bör:

- Givet att nuvarande organisation av forskningen bibehålls verka för att stärka den långsiktiga kompetensen inom det tema som rör "Early Childhood Education".

Akademin kan:

- Se över rutiner i anslutning till tjänstefördelning gällande hur prioriteringar görs mellan forskning och utbildning.
- Verka för att stärka medvetenheten kring avdelningens forskning som en helhet och mer tydliggöra i vilken mån den tematiska forskning som utförs möter de behov som finns i olika utbildningar gällande ämnesmässig forskningskompetens.

3. Kvalitetsområde utbildningsanknytning

3.1. Förutsättningar, Processer och Resultat

Här ska bedömas om forskningens innehåll och inriktning relaterar till utbildningens innehåll och inriktning och om forskningens resultat berikar utbildningen.

Underlagen visar att forskargruppernas personal deltar i olika utbildningar och att den forskning som bedrivs på olika vis kan uppfattas vara relevant för olika utbildningar. Det finns ett flertal exempel på hur resultat från forskning påverkar kurslitteratur och stärker utbildningen genom att forskningens empiri kan bidra till aktuella exempel och fall knutna till olika frågeställningar i utbildningen. Det tycks alltså finnas en fungerande relation mellan forskning och utbildning.

Samtidigt är det som tidigare belysts i denna text svårt att se direkta kopplingar mellan en viss utbildning och en specifik forskning. Utbildningen är orienterad kring program som i sin tur är förankrade i olika ämnen. Forskningen är mer tematisk till sin art. Det gör att det är svårt att se om avdelningens forskning har tillräcklig bredd och djup sett ur ett ämnesperspektiv för att fylla de behov som finns inom olika utbildningar. Tämmligen få examensarbeten verkar också knyta an till egen genomförd, pågående eller planerad forskning.

Som nämnts så bedöms den forskargrupp som tematiskt har starkast samband med förskolläraryrket vara kompetensmässigt svagast av de forskargrupper som granskningen rör. Detta väcker frågor om huruvida tillräcklig kraft finns i denna grupp för att få fram forskningsresultat som berikar förskolläraryrket.

Bedömargruppen uppfattar att temat för inriktningen av magister och masterprogram i utbildningsvetenskap är verksamhetsutveckling. Denna inriktning tycks inte ha någon direkt koppling till de teman som präglar forskargrupperna. Det gör det svårare att bedöma i vilken utsträckning forskningen berikar dessa utbildningar.

Bedömargruppen noterar också att den forskarutbildning som håller på att byggas upp verkar få mer ämnesmässiga utgångspunkter och betona didaktik. Det förstärker bedömargruppens funderingar kring samklngen mellan tematisk forskning och avdelningens olika utbildningar.

3.2. Bedömning av kvalitetsområdet

Bedömargruppen bedömer kvalitén i måluppfyllelsen som hög.

Bedömningen motiveras av att avdelningen tycks ha fungerande forskningsmiljöer och att det finns tydliga exempel på att forskningen påverkar utbildningens innehåll. Samtidigt vill vi understryka att det är svårt att utifrån befintliga underlag göra en säker bedömning då forskningen och utbildningen är organiserad på olika vis.

3.3. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder

Akademin bör:

- Givet att nuvarande organisation av forskningen bibehålls verka för att stärka den långsiktiga kompetensen inom det tema som rör "Early Childhood Education".

Akademien kan:

- Se över rutiner i anslutning till tjänstefördelning gällande hur prioriteringar görs mellan forskning och utbildning.
- Verka för att stärka medvetenheten kring avdelningens forskning som en helhet och mer tydliggöra i vilken mån den tematiska forskningen som utförs möter de behov som finns i olika utbildningar gällande ämnesmässig forskningskompetens.
- Tydliggöra forskningens ämnesmässiga bredd och djup i relation till magister och mastersprogrammets inriktning mot verksamhetsutveckling. Även relationen till den nyutvecklade forskarutbildningen bör tydliggöras.
- Verka för att knyta fler examensarbeten på avancerad nivå till pågående forskning.

4. Kvalitetsområde tillämpbarhet och samverkan

4.1. Förutsättningar, Processer, Resultat

Den forskning som bedrivs tycks vara aktuell och bidra till att generera ny kunskap. Genom forskningens tematiska karaktär tycks kopplingen mot samhällsutmaningar vara stark och bidra till att forskningens resultat kommer det omgivande samhället till nytta. Forskningen tycks ske på ett vis som skapar samverkan med det omgivande samhället. Den metod som används är ofta kvalitativ och fallinriktad och tar tillvara perspektiv från det omgivande samhället. Det tycks finnas en mängd samarbeten med olika aktörer verksamma inom det forskningsfält som studeras.

Beskrivningen av forskningens tillämpbarhet och samverkan är något mer oklar när det kommer till samverkan med andra lärosäten regionalt, nationellt och internationellt. Beskrivningen indikerar också att varje forskningsgrupp tycks ha sina samarbetspartners och att det kan finnas möjligheter till mer synergi genom att stärka utbytet mellan de olika forskargrupperna.

4.2. Bedömning av kvalitetsområdet

Bedömargruppen bedömer kvalitén i måluppfyllelsen som hög.

4.3. Graderade rekommendationer till kvalitetshöjande åtgärder

Akademien bör:

-

Akademien kan:

- Verka för att på avdelningsnivå systematisera arbetet med samverkan i syfte att mer gemensamt för hela avdelningen kunna använda skilda forskargrupperns kontaktnät, nätverk och partners.